

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

11 juni 1999

GEDACHTEWISSELING

over dioxine- en PCB-verontreiniging

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer Hugo Marsoul**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden :

de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier, Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heren Frank Creyelman, Frans Wymeersch ;

mevrouw Gerda Raskin ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs, John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Marino Keulen, Patrick Lachaert ;

de heren Peter Dufaux, Carlos Lisabeth, Jacques Timmermans ;

de heren Wilfried Aers, Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting	4
II. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	6
Bijlagen	15

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud hield op 9 juni 1999 een gedachtewisseling over de problematiek van de verontreiniging en besmetting van voedingswaren door dioxines en polychloorbifenylen (PCB's).

I. Inleidende uiteenzetting

Inleidend stelt commissievoorzitter Dirk Van Mechelen dat, overeenkomstig de afspraken die bij de regeling van de werkzaamheden werden gemaakt, de gedachtewisseling over de met dioxines en PCB's besmette voedingswaren wordt beperkt tot die aangelegenheden die rechtstreeks verband houden met de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest : inzameling en ophaling van afvalstoffen, milieuvergunningen en -toezicht, en meststoffen. De heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, zal eerst een toelichting geven bij de stand van zaken.

Stand van zaken

Als inleiding verwijst minister Kelchtermans naar zijn mededeling aan de Vlaamse regering, waarin de krachtlijnen van de aanpak worden toegelicht en waarin de pas opgerichte crisiscel wordt voorgesteld. De gewestelijke bevoegdheden inzake leefmilieu die belangrijk zijn in het licht van het probleem van verontreiniging van diervoeders en sommige producten, zijn inzamelen, ophalen en verwerken van productafval.

Op 4 juni 1999 werden de nodige richtlijnen overgemaakt aan de OVAM, de Vlaamse Landmaatschappij en Aminal, afdelingen Milieu-inspectie en Milieuvergunningen.

Op zaterdag 5 juni hebben de gewesten vergaderd met de federale regering. Op die vergadering werden de gewesten geïnformeerd, tegelijkertijd werd de samenwerking gecoördineerd. Ter ondersteuning van de federale acties werd een Vlaamse crisiscel opgericht voor opvolging van de problemen en coördinatie van de aanpak voor de afvalaspecten die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest vallen. Tevens werd gezorgd voor telefoonpermanentie tijdens de werkweek en op zaterdag.

Aan de Vlaamse Landmaatschappij werd op 3 juni 1999 de opdracht gegeven een onderzoek in te stellen over de mogelijke effecten van de verontreiniging op dierlijke mest en bewarende maatregelen te nemen tot de lijst van de verdachte bedrijven beschikbaar is. De bewarende maatregelen en de analyses kunnen beperkt worden tot deze verdachte bedrijven.

Voor de uitvoering van de beschikking van de Europese Commissie van 4 juni 1999 tot vaststelling van beschermende maatregelen met betrekking tot dioxineverontreiniging van voor menselijke consumptie of vervoeding bestemde producten die verkregen zijn van runderen en varkens, wordt de medewerking vereist van de bevoegde Vlaamse diensten, namelijk de milieu-inspectie van Aminal en OVAM.

Het toezicht op hinderlijke instellingen zoals vet-smelterijen en containerparken vloeit voort uit titel I van Vlarem. De toezichthoudende ambtenaar kan de stopzetting bevelen van een activiteit, de toestellen verzegelen en zo nodig de voorlopige sluiting van een deel van de inrichting of van de volledige inrichting bevelen in geval van dreigend of ernstig gevaar voor de mens en het leefmilieu. In overeenstemming met gewestelijke bevoegdheden betreft dit toezicht de hinder en risico's verbonden aan de inrichting en dus niet de kwaliteit van de gebruikte grondstoffen of van de vervaardigde producten. Deze controlecampagne is inmiddels ver gevorderd. Op basis van de beschikbare informatie kan worden gesteld dat vandaag in alle geviseerde instellingen in het Vlaamse gewest elke afvoer van de verdachte producten geblokkeerd zal zijn. Vanaf morgen zullen er in Vlaanderen door de geviseerde bedrijven dus geen risicoproducten meer kunnen worden verhandeld.

Een ander risico betreft de verwerking van het productafval. Het beheer van de afvalstromen wordt geregeld door het afvalstoffendecreet. De toezichthoudende ambtenaar kan monsters nemen van de afvalstoffen en voor het vervoer over de weg gebruikte voertuigen ophouden en hun lading controleren. Deze toezichthoudende ambtenaar wordt aangewezen in het kader van het afvalstoffendecreet. Volgens de minister betreffen de vragen de registratie, de verwerking en de controle. De verantwoordelijke van Ovam voor het beheer van afvalstromen zal een en ander nader toelichten.

De problematiek dierlijk afval en de controle vanuit de OVAM

De heer Luc Beeckmans, afdelingshoofd van de OVAM, geeft allereerst toelichting bij het begrip dierlijk afval. De door de OVAM ter beschikking gestelde teksten worden als bijlage in dit verslag opgenomen. Het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 1995 betreffende de ophaling en verwerking van dierlijk afval geeft uitvoering aan het afvalstoffendecreet en is de omzetting van de Europese richtlijn 90/667/EEG van 27 november 1990. In het besluit dierlijk afval wordt bepaald wat hoogrisicomateriaal en laagrisicomateriaal is. Laagrisicomateriaal houdt geen gevaar in inzake door mens en dier overdraagbare ziekten. Slachtafval, vellen en beenderen konden vóór de dioxinekwestie beschouwd worden als laagrisicomateriaal. Nu vormen ze hoogrisicomateriaal, omdat ze gevaar kunnen opleveren voor de gezondheid van de mens.

De bepalingen in Vlarem over de manier waarop de inrichting moet worden uitgebouwd en de manier waarop de afvalstoffen moeten worden verwerkt, zijn gebaseerd op de Europese richtlijn 90/667/EEG. Daarin wordt bepaald dat hoogrisicomateriaal moet worden verwarmd tot de deeltjes gedurende twintig minuten een inwendige temperatuur hebben van minstens 133 graden bij een druk van 3 bar. Dit zijn vrij strenge verwerkingsnormen. Het besluit dierlijk afval werd twee keer aangepast als gevolg van de wijzigende Europese wetgeving, door het uitvaardigen van beschikking 96/449/EG van 18 juli 1996 inzake alternatieve warmtebehandelingssystemen en de beschikking 97/534/EG van 30 juli 1997 over de BSE-problematiek.

Om ervoor te zorgen dat uitvoering wordt gegeven aan het besluit dierlijk afval is er controle nodig. Registratie en erkenningen alleen volstaan dus niet. Het besluit dierlijk afval voorziet in samenwerking van de verschillende regionale en federale administraties bij het afval- en milieubeheer, sanitaire (dierengezondheid) en hygiënische (volksgezondheid) aspecten. Daarbij worden de verschillende bevoegdheden vastgelegd. Op regionaal vlak is de OVAM bevoegd voor het afvalstoffenbeleid, Aminoal voor het milieuvergunningenbeleid en de hinderproblematiek en de administratie Gezondheidszorg voor het hygiënische beleid. Op federaal vlak is het ministerie van Landbouw en Middenstand, meer bepaald DG4 (grondstoffen en verwerkte producten) en DG5 (veterinaire diensten), bevoegd voor het sanitaire beleid en staat het ministerie voor Sociale Zaken, Volksgezondheid en

Leefmilieu, meer bepaald het Instituut voor Veterinaire Keuring (IVK), in voor het hygiënische beleid.

Ten gevolge van de verstrenging van de verwerkingsnormen in de EG-beschikking van 1996 zijn er nu twee hoofdcategorieën bij de verwerkers : de erkende en de geregistreerde. Bij de erkende verwerkers voldoet het verwerkingsproces aan de verstrengde verwerkingsnormen. Bij de geregistreerde verwerkers is dat niet het geval. Daarom moeten ze eiwitrijke halffabrikaten zoals meel laten herwerken bij erkende verwerkers. De vetrijke eindproducten kunnen wel rechtstreeks naar de dierenvoeding. Dit alles werd besproken in de commissie dierlijk afval.

De heer Beeckmans verklaart dat – in tegenstelling tot wat in het artikel in Knack van 9 juni 1999 wordt beweerd – de OVAM haar controles niet aankondigt aan de betrokken bedrijven. Het laatste bedrijfsbezoek aan Verkest gebeurde evenwel in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het federale landbouwdepartement. De heer Beeckmans kan niet spreken voor de diensten van de federale overheid. In elk geval heeft de OVAM nooit de firma Verkest vooraf verwittigd.

De heer Beeckmans antwoordt ontkennend op de vraag van minister Kelchtermans of de controles altijd door Landbouw worden begeleid. Het laatste bezoek aan Verkest blijkt een uitzondering te zijn : Landbouw vroeg om deelname.

Ook de heer Robert Baert, afdelingshoofd van de Milieu-inspectie, verklaart dat zijn dienst onaangekondigd controleert. Bovendien werkt de milieuinspectie steeds autonoom, dat wil zeggen : los van andere instellingen. De milieuinspectie maakt samen met de veterinaire diensten, het IVK en de OVAM wel deel uit van de commissie voor dierlijk afval. Zowel de gezondheids- als de milieu-inspectie controleren de naleving van Vlarem. Aan de orde is enkel de controle van de hygiëne-eisen van eindproducten ; deze controle wordt beschreven in artikels 5.2.2.10.11 en 5.2.2.10.14 van Vlarem titel II. In 1998 ging de milieu-inspectie, na voorafgaandelijk overleg binnen de commissie dierlijk afval, over tot een grondige controle van de hygiëne-eisen van de eindproducten van alle 22 haar bekende verwerkers. Bij het onderzoek van de 54 stalen van eindproducten werden 12 overtredingen vastgesteld, waarvan er 11 na een tweede controle wegvielen. Uiteindelijk was er dus slechts 1 bedrijf op 22 vanuit hygiënisch oogpunt niet in regel. Een voortgangsrapportering van de controles door de milieu-inspectie binnen de commissie dierlijk afval gebeurde geregeld. De heer Baert legt er evenwel

de nadruk op dat zijn dienst alleen controles uitvoert op de bacteriële toestand (hygiëne-eisen) en op geen enkel moment werd geïnformeerd over andere mogelijke verontreinigingen, toen niet, alsmede in de periode januari 1999 tot mei 1999 niet. De milieu-inspectie was niet op de hoogte van de aanwezigheid van specifieke verontreinigende factoren en voerde ten aanzien hiervan dan ook geen controles uit.

De heer Beeckmans van de OVAM laat verder opmerken dat de media in het dioxinedossier inlichtingen verspreiden die kant noch wal raken. Zo zou de OVAM lagere ambtenaren op de bedrijven afsturen, althans dat beweert Knack. Wat het bedrijf Verkest betreft, gaat het steeds om licentiaten in de biologie. Tot op heden voerde OVAM in totaal 83 controles uit. De gedateerde lijst daarvan kan onder de commissieleden worden verspreid. Bij de genoemde controles wordt extra gelet op de strengere normen voor de verwerking van de eiwitrijke fractie. De vetten vallen niet onder de Beschikking 96/449/EG en kunnen dus rechtstreeks naar de dierenvoeding gaan (als grondstof of product). Vanuit de OVAM worden dus geen controles op de vetfractie verricht.

II. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer Johan Sauwens laat opmerken dat er in het voorliggende dossier met een beschuldigende vinger naar Vlaanderen wordt gewezen : er zouden zich slordige praktijken afspelen in de containerparken. Hij wil daarom precies weten hoe de behandeling van vetten en oliën in containerparken en recyclagebedrijven verloopt. Bestaat er gevaar voor vermenging van technische en natuurlijke vetten en oliën ? Knack beweert zelfs dat deze vermenging in de veevoedersector een aanvaard gebruik is. Als OVAM de vetfractie niet controleert, wie doet het dan wel ? Zijn er hiaten in de controleketen ? De heer Sauwens dringt aan op een overzicht van de afvalstromen in de betrokken sector.

Vervolgens snijdt de heer Sauwens een ander aspect van het dossier aan : men zegt dat het probleem eind januari voor het eerst is vastgesteld en dat daarop eind februari, begin maart honderdduizenden kippen omkwamen in een noodslachting. Is OVAM daarvan op de hoogte ? Waar zijn de kadavers terechtgekomen ? Was er in het circuit sprake van een uitzonderlijk kadaveraanbod ?

Wanneer werd de firma Verkest voor het laatst gecontroleerd ? Wat waren de vaststellingen ?

De heer Sauwens heeft vernomen dat de federale regering al containerparken zou aangeduid hebben voor de opslag van gevaarlijke producten. Werd de Vlaamse overheid betrokken bij de opstelling van die lijst ? Vond daarover overleg plaats ? Hoeveel van het betrokken afval werd al gestockeerd ? Waar ?

Er is volgens de heer Sauwens sprake van een voortdurende sluipende vergiftiging van de Vlaamse voedselketen. De dioxinewaarden in moedermelk zijn hier de hoogste ter wereld : dat is volgens de spreker al lang bekend. Wordt daar systematisch onderzoek naar gedaan ? Welke cijfers zijn daarover bekend ?

Werden de Vlaamse overheid of een Vlaamse instantie op de hoogte gebracht van verontreiniging door dioxines of PCB's in de afval- of voedselketen ? Er is immers gebleken dat het opnieuw gebruiken van kadavers geleid heeft tot een nieuwe stroom van verontreiniging.

De heer Bruno Tobback vraagt hoeveel en welke secundaire grondstoffen opnieuw in de voedselketen terechtkomen. Hij wijst erop dat men vandaag nog niet zeker is dat de vervuiling afkomstig is van de containerparken en vindt het beter om de definitieve conclusies af te wachten voor men het systeem in vraag stelt. De heer Beeckmans heeft verklaard dat bij de laatste controle van de firma Verkest medewerkers van OVAM vergezeld werden door de federale diensten van landbouw. Is dit courant ? Indien dit niet het geval is, wat was de motivatie van de administratie van Landbouw ? De heer Baert heeft gezegd dat geen enkele instantie de milieu-inspectie op de hoogte heeft gebracht dat andere dan een bacteriële verontreiniging te vrezen was. Bestaat er een procedure om buitengewone verontreiniging te melden of is dit eerder uitzonderlijk ?

De heer Johan Malcorps is verheugd dat nu meer en meer de noodzaak van een geïntegreerde controle door de federale diensten van Landbouw en Volksgezondheid wordt ingezien. Een belangrijk deel van het probleem heeft ook te maken met de verwerking van afval en de organisatie van de milieuinspectie en de OVAM. Deze Vlaamse diensten trachten onder meer de stromen van organische en biologische afvalstoffen in kaart te brengen. Is het dan niet wenselijk om te komen tot een integratie van de federale en gewestelijke controlediensten ? Er bestaat reeds een commissie voor dierlijk afval. In deze commissie zetelen naast de vertegenwoordigers van de federale diensten echter ook producenten en verwerkers.

De heer Malcorps heeft begrepen dat de firma Verkest alleen dierlijk afval met laag risico verwerkte en dus een geregistreerde verwerker is, zodat ze aan een minder strenge controle wordt onderworpen. Is de meldingsplicht en de controle van geregistreerde verwerkers voldoende ?

Niemand weet wat de oorzaken van deze verontreiniging zijn. Er is wel sprake van afgedankte motorolie en PCB-olie. De gewesten zijn verantwoordelijk voor de registratie en de verwerking van afvalolie. Volgens een schatting van OVAM betreft het 135.000 ton afgewerkte olie, maar slechts de helft van de afvalolie wordt gemeld¹. Hoe zal men deze lacune corrigeren ? Het gebruikte registratiesysteem voor PCB's werd oorspronkelijk nog ontwikkeld door de federale overheid. Het is heel streng, want de richtlijnen van Europa zijn ook streng : zelfs 1 liter PCB-olie moet gemeld worden. Naar schatting zou er nu nog 5000 ton PCB-olie in ons land zijn. Volgens de Derde Noordzeeconferentie is ons land verplicht om alle PCB's te vernietigen tegen het einde van dit jaar. In het Milieubeleidsplan wordt dit echter uitgesteld tot het einde van 2005. Zijn we terzake niet te laks geweest ? Hadden we niet beter tegen het einde van dit jaar de PCB's vernietigd ? Is de registratie volledig ?

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht bepleit een betere communicatie en samenwerking tussen de controlerende diensten. Ook ambtenaren moeten hun bevindingen zeer snel kunnen doorgeven en weten dat er naar geluisterd wordt. Kan Vlaanderen hierin geen voorbeeld zijn voor de andere gewesten ? De plaatselijke besturen krijgen slechts weinig informatie van de federale overheid. Dierlijk afval werd beschouwd als afval met laag risico. Uit de recente problemen blijkt dat het in feite een hoog risico met zich kan meebrengen. Hoe lang zal men de huidige classificatie behouden ? De controles moeten niet alleen gedurende de volgende maanden scherper worden ; men moet aandacht aan het probleem blijven besteden.

In bepaalde gemeenten eisen de provinciale crisiscomités niet alleen gemeentelijke containerparken op maar ook andere ruimten om daar de met dioxines besmette producten op te slaan. De gemeente heeft dan in principe de verantwoordelijkheid voor de inzameling, het vervoer en de verwerking van dit probleem. Wie heeft nu de eindverantwoordelijkheid en wie zal de kosten betalen ?

Mevrouw Yolande Avontroodt wijst erop dat de houding tegenover dioxines tegenstrijdig is. Aan de ene kant bereidt de Gezondheidsraad een rapport voor over een aanvaardbare hoeveelheid dioxine die men dagelijks kan innemen. Aan de andere kant ontstaat nu bijna een soort paniek. Volgens sommige studies zou dioxine zelfs een gunstig effect kunnen hebben. Vooraleer de normen worden aangepast, moeten eerst alle aspecten worden bestudeerd. Voorts vraagt de spreker of de bestaande installaties in staat zijn om het afval te verwerken.

Containerparken en afvalstromen

De minister merkt op dat sommige vragen federale aangelegenheden betreffen. Daarop zal hij dan ook niet ingaan. De containerparken behoren tot klasse 2 : het toezicht wordt dus uitgevoerd door de gemeenten zoals bepaald in artikel 58 van Vlarem titel I. De heer John Pauwels van de afdeling milieuvergunningen zegt dat de vergunningen worden afgeleverd door het college van burgemeester en schepenen, tenzij het een park betreft dat door de gemeente zelf wordt aangelegd, dan is de bestendige deputatie bevoegd. Voor beroep kan men, naargelang het geval, terecht bij de bestendige deputatie of bij de Vlaamse minister van Leefmilieu. Op vraag van de heer Van Mechelen wordt verduidelijkt dat de gemeenten voor het toezicht verantwoordelijk zijn. Pas als deze in gebreke blijven, komt er controle door de milieu-inspectie (hoog toezicht zoals bepaald in artikel 58 van Vlarem titel I).

De heer Baert legt uit dat de milieu-inspectie zich toelegt op de exploitatie en geen toezicht uitoefent op de aanvoer van de materialen en dus ook op de scheiding van dierlijke en andere vetten. Er zijn ongeveer 300 containerparken. Tegen morgen zal de milieu-inspectie bij een 40 containerparken monsters hebben genomen van frituurolie en afgewerkte olie. Dit is echter ongebruikelijk : de milieu-inspectie houdt zich in principe immers enkel bezig met de exploitatievoorwaarden. Bij de staalnames worden wel vreemde zaken vastgesteld. Zo is er een schroothandelaar die ook frituurvet ophaalt. Op een vraag van de voorzitter of er bewarende maatregelen zijn genomen zodat frituurolie van containerparken niet kan worden gebruikt voor verdere verwerking, antwoordt de heer Baert dat de milieuinspectie daartoe niet bevoegd is. Er werden wel bij alle vetmelters stalen genomen. In overleg met de federale diensten van het departement van landbouw, worden door de milieu-inspectie bij 14 vetmelters de nodige maatregelen getroffen om het bewarend beslag voor te bereiden.

¹ Vr. en Antw. VI. Parl. 1997-98, 15 december 1997, 819 (Vr. nr. 21 MALCORPS).

Voorzitter Van Mechelen merkt op dat de frituurolie intussen dus nog altijd wordt opgehaald. De heer Beeckmans antwoordt dat de federale overheid heeft beslist dat bepaalde frituurvetten niet meer mogen worden verwerkt in veevoeder. De federale minister van Landbouw heeft hiertoe de nodige besluiten uitgevaardigd. Het toezicht op de containerparken gebeurt door de gemeente en het hoog toezicht door de milieu-inspectie. Als een containerpark frituurvet en oliën wil opslaan is volgens het KGA (klein gevaarlijk afval)-besluit een KGA-kluis nodig. Bij het beoordelen van een aanvraag om subsidies voor het aanleggen van een dergelijke kluis, gaat OVAM na of de juiste recipiënten worden gebruikt voor de opvang van afvalolie. De OVAM verleent ook advies met betrekking tot milieuvergunningen van klasse 2. Zo adviseert ze om de container op overdekte plaatsen te zetten. Deze adviezen worden niet noodzakelijk gevolgd. De OVAM begeleidt de gemeenten, onder meer door de verspreiding van een handleiding voor de gemeenten en van een model van politieverordening. Zo wordt aanbevolen dat KGA altijd afgeleverd moet worden aan de containerparkwachter, die het afval vervolgens op de juiste plaats moet doen terechtkomen. OVAM heeft voor deze parkwachters ook een speciale cursus georganiseerd. De OVAM doet ook een administratieve controle. Daaruit blijkt dat in 1997 bij 252 gemeenten ongeveer 9.643 ton KGA ingezameld. 1.839 ton daarvan bestaat uit frituurvet en -olie ; 2.010 ton zijn afgewerkte oliën. De OVAM heeft volgens de heer Beeckmans altijd gepoogd om zoveel mogelijk informatie door te geven aan de gemeenten met het oog op een optimale inzameling.

Deze antwoorden leiden tot enkele bijkomende vragen van de commissieleden. Volgens mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht zorgt het opvorderen van grote opslagruimtes voor bijkomende problemen. Moet frituurolie apart per leverancier worden opgeslagen ? De heer Bruno Tobback stelt dat de gemeenten alleen maar verantwoordelijk zijn voor de manier waarop ze KGA ophalen en niet voor de samenstelling van het KGA zelf, daar is de verwerker verantwoordelijk voor. De controle op de verwerking is echter een federale bevoegdheid. De heer Johan Sauwens wenst te weten hoeveel bedrijven zowel frituurolie als motorolie ophalen. Wie controleert de verdere afvalstroom tot bij de vet-smelters ? Volgens de heer Johan Malcorps had men op gewestelijk niveau al langer moeten besluiten om frituurvet niet langer in dierlijk voeder te mengen.

De heer Dirk Van Mechelen stelt voor om uit voorzorg alle frituurvetten te vernietigen in plaats van te verwerken.

Volgens minister Theo Kelchtermans is de federale overheid, meer bepaald het ministerie van Binnenlandse Zaken, verantwoordelijk voor de opvoeding van opslagplaatsen. Zij zal ook instaan voor de vergoeding van de kosten. Uit het debat meent de minister te mogen opmaken dat de leden van de commissie pleiten voor meer milieuregels. Hij wijst erop dat de manier waarop de Europese richtlijnen inzake milieu in de Vlaamse regelgeving worden opgenomen en de werkmethoden van de Vlaamse milieudiensten in Europa als voorbeeldig wordt geprezen. Met een secundaire grondstof bedoelt men eigenlijk een toepassing van een afvalstof. Omdat Vlarea afvalvet niet als secundaire grondstof voor veevoerders omschrijft, is dit een federale bevoegdheid.

De heer Luc Beeckmans herhaalt dat vetsmelterij Verkest op 16 maart 1999 geïnspecteerd werd door iemand van het ministerie van Landbouw en door een vertegenwoordiger van OVAM. De eerste heeft de eindproducten gecontroleerd, OVAM de inkomende stroom. Vervolgens benadrukt hij dat OVAM de ophaling van frituurvetten alleen administratief controleert : men gaat na of iedereen over de nodige vergunningen en toelatingen beschikt. Op de lijst staan inderdaad een aantal bedrijven die naast frituurvet ook gevaarlijk afval mogen ophalen en sorteren. Uit het verslag van de toezichthoudende ambtenaar blijkt dat er volgens de heer Verkest geen technische vetten in het diervoeder zijn terechtgekomen.

Omdat afvalstoffen vaak een weg langs verschillende firma's afleggen, moet de OVAM de producten ook tijdens het transport onderzoeken. Omdat dit voor de OVAM alleen moeilijk uitvoerbaar is, werd een overeenkomst afgesloten met de Rijkswacht. Zo werden er in 1998 88 acties georganiseerd waarbij 2.024 vrachten werden gecontroleerd. In 397 gevallen ging het om afvaltransporten. In 42 gevallen werd een PV opgesteld wegens inbreuken tegen het decreet of tegen de verordening. Daarnaast hebben drie voormalige douaniers, die nu aan de OVAM zijn toegewezen, in 1998 deelgenomen aan 159 acties van de Rijkswacht en reeds 7.860 vrachten gecontroleerd, waarvan er 822 afvaltransporten waren.

In het kader van het samenwerkingsakkoord met de rijkswacht werden sinds september 1996 tot op heden 7.275 transporten gecontroleerd. In 133 gevallen ging het om afgewerkte olie en olieafval ; in 70 gevallen om gebruikte plantaardige en dierlijke olie. Hierbij werden geen overtredingen tegen de afvalstoffenwetgeving vastgesteld.

De diverse bevoegde instanties, waaronder de Rijkswacht, kunnen op een telefoonnummer permanent, dus 24 uur op 24, informatie aangaande afvalstoffen en afvaltransporten opvragen bij de OVAM.

Voorzitter Van Mechelen wenst vervolgens te vernemen of alle frituurolie nu vernietigd zal worden in plaats van verwerkt. De heer Beeckmans veronderstelt dat zij door Rendac of Indaver zal worden vernietigd. Over het gebruik van frituurvet wordt nog overleg gepleegd met landbouw.

Kadavers

Minister Kelchtermans belooft een schriftelijk antwoord te bezorgen op de vraag van de heer Sauwens of er gedurende een bepaalde periode een uitzonderlijke aanvoer van kadavers werd vastgesteld. De heer Beeckmans van de OVAM wijst er evenwel op dat men niet het aantal kadavers registreert, wel het aantal kilogram dat verwerkt wordt zonder onderscheid te maken tussen bijvoorbeeld kippen, runderen of schapen. Omdat kippenkadavers grotendeels uit water bestaan en weinig wegen in vergelijking met runderen, vermoedt hij dat het moeilijk zal zijn de eventuele uitzonderlijke toevoer vast te stellen. Omdat men niet wist dat de kippen aan dioxines zijn gestorven, werden de kadavers als laagrisicomateriaal verwerkt en zijn zo misschien in het meel terechtgekomen. De inhoud van een OVAM-rapport over deze problematiek wenst de heer Beeckmans evenwel nog niet vrij te geven en wel om het lopende onderzoek niet te schaden.

Opslag

Op de vraag naar het stockageprobleem, antwoordt de heer Beeckmans dat er druk overlegd wordt met Rendac en Indaver over uitwijkmogelijkheden. Men zou bijvoorbeeld tijdelijk niet-verontreinigde fracties naar het buitenland kunnen brengen. Het federale crisiscentrum beschikt over de meest recente informatie terzake. Rendac beschikt over de respectabele verwerkingscapaciteit van 50 ton per uur. Als zij vierentwintig uur per dag werken – wat thans het geval is – moet het restafval dat hierdoor ontstaat, gedurende zeven dagen bij Indaver worden verwerkt. Ook voor de tussen-opslagproblematiek wordt nog naar een oplossing gezocht.

Doorstroming van informatie

De voorzitter meent dat de vraag van de heer Sauwens betreffende de sluipende vergiftiging van onze voeding een federale aangelegenheid is. Wel moet nog de vraag beantwoord worden wanneer het Vlaamse Gewest op de hoogte werd gesteld. Minister Kelchtermans verklaart dat hij net zoals iedereen door de media werd geïnformeerd. Hij startte onmiddellijk overleg met zijn kabinet en met de administratie. De huidige werkorganisatie is er de vrucht van.

Mevrouw De Maght-Aelbrecht wil weten wanneer de Vlaamse overheid precies op de hoogte was van de inhoud van het rapport dat werd opgesteld naar aanleiding van de controle van OVAM bij Verkest op 16 maart 1999. Minister Kelchtermans signaleert dat niet bij elke controle automatisch aan hem de resultaten worden meegedeeld. De heer Beeckmans antwoordt dat het om één van de twee jaarlijkse routinebezoeken ging, die in het kader van het besluit dierlijk afval worden uitgevoerd bij alle geregistreerde bedrijven. Het had plaats in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het federale ministerie van Middenstand en Landbouw. Op het moment van het genoemde controlebezoek waren de huidige problemen nog niet bekend.

Secundaire grondstoffen in de voedingsketen

De voorzitter meent dat de vraag van de heer Tobback over de terugkeer van secundaire grondstoffen in de voedingscyclus – waarbij ze uiteindelijk bij de menselijke consumptie terechtkomen – deels een federale aangelegenheid is. De heer Tobback repliceert dat minstens het afvalbeleid regionaal is en dat er sprake is van recyclage van afvalstoffen. Het is belangrijk te weten in welke gevallen de betrokken grondstoffen weer in de voedselketen terechtkomen. Minister Kelchtermans belooft een precies antwoord vanwege de OVAM, waarin de secundaire grondstoffen gedefinieerd worden en waarbij voor elk aspect de verantwoordelijke wordt aangeduid. De heer Tobback benadrukt dat hij ook wil weten in welke gevallen in de praktijk de betrokken producten weer in de voedselketen terechtkomen.

Doorstroming van informatie en geïntegreerde controle

De heer Baert van de milieu-inspectie licht zijn eerdere opmerking over de niet-informatie van de milieu-inspectie toe. Hij is van mening dat de federale inspectiediensten de Vlaamse milieu- en gezondheidsinspectie hadden moeten informeren. De federale diensten zijn immers perfect op de hoogte van het bestaan van de regionale diensten en weten dat deze laatste verantwoordelijk zijn voor het administratieve onderzoek naar de exploitatievoorwaarden. Daartoe behoort bijvoorbeeld de aanwezigheid van verwarmingsolie in het productieproces, wat pas onderzocht werd in het kader van het lopende gerechtelijke onderzoek.

De heer Baert verklaart dat de milieu-inspectie pas op 28 mei 1999 op de hoogte werd gesteld van het probleem. De laatste inspectie van zijn dienst bij de firma Verkest voor deze datum, dateert van 31 maart 1999, toen een controle gebeurde van de afvalwaterzuivering. Zelf weet hij niet waarom de federale inspectiediensten de milieu-inspectie niet informeerden : hij stelt het alleen maar vast. Op de vraag van de heer Tobback of hij het normaal zou vinden dat de milieu-inspectie wordt geïnformeerd, antwoordt de heer Baert bevestigend.

In dit verband wijst minister Kelchtermans erop dat Vlaanderen inmiddels over een van de meest geïntegreerde milieuwetgevingen van Europa beschikt. Er zijn evenwel nog meer stappen in de richting van coördinatie mogelijk. De heer Beeckmans van de OVAM voegt eraan toe dat het bestaan van de commissie dierlijk afval erop wijst dat wel degelijk communicatie tussen de federale en de regionale overheid mogelijk is. Zelfs het bedrijfsleven neemt deel aan de werkzaamheden terzake. Via die commissie legt Vlaanderen belangrijke contacten met de federale overheid. Ook met Wallonië verlopen de contacten goed.

De heer Sauwens heeft in de officiële mededelingen van de federale ministers gelezen dat de firma De Brabander, een producent van veevoeders, op 3 maart 1999 het probleem heeft vastgesteld. Op 19 maart hebben zij aan de federale dienst voor kwaliteit en onderzoek van het ministerie van Landbouw gemeld dat de vetten vermoedelijk de oorzaak van het probleem waren. Pas op 28 mei 1999 is de OVAM verwittigd. Het is dus duidelijk dat er problemen zijn met de communicatie. De Vlaamse afvalsector is de belangrijkste leverancier van vetten. In een federaal land moeten de verschillende overheden samenwerken.

De minister wijst erop dat de heer Sauwens de ambtenaren vragen stelt die centraal staan in het federale onderzoek. De heer Beeckmans denkt dat de federale onderzoekscommissie over deze vragen zal discuten. Hij betreurt dat de communicatie in dit geval zo is verlopen.

De heer Malcorps twijfelt er niet aan dat de commissie voor dierlijk afval goed werk verricht maar het is duidelijk onvoldoende. De integratie van de controle moet verder gaan.

Hoog- en laag-risico-afval

In antwoord op de vraag van mevrouw Demaght-Aelbrecht stelt de heer Beeckmans dat de kwalificatie van dierlijk afval als gevaarlijk afval pas kan worden versoepeld na bekendmaking van de lijst van dioxinevrije bedrijven. Slachtafval kan pas opnieuw gebruikt worden als restafval als deze lijst er is. Na overleg in de crisiscel kan bepaald worden wanneer dit opnieuw mogelijk wordt.

Afvalolie en PCB's

De vragen van de heer Malcorps over de registratie en verwijdering van PCB's en de registratie van afgewerkte olie zijn nog niet behandeld. De minister heeft ook enkel gesproken over de afvalolie van particulieren. Dit is slechts een klein percentage. Slechts de helft van de afgewerkte olie is geregistreerd. Hoe kan alle afvalolie worden geregistreerd ?

De minister en de heer Beeckmans wijzen erop dat de verwijdering van PCB' opgenomen is in het gewestelijk milieubeleidsplan en dat de Europese richtlijnen uitgevoerd worden door Vlarea en de acties van het Mina-plan.

De heer Malcorps vindt dit antwoord onvoldoende en wijst erop dat Vlaanderen de doelstellingen van de Derde Noordzeeconferentie onmogelijk kan halen. Nu al is de verwijdering van alle PCB's in het milieubeleidsplan uitgesteld tot 2005. Is men niet te laks geweest ? Worden alle oude PCB's geregistreerd ? Er is inderdaad al wat veranderd in de wetgeving en in Vlarem. Tegen 1 januari 1999 moesten alle PCB's zijn geregistreerd en moesten de bedrijven een plan voor de verwijdering ervan opstellen. Hoe ver staat het hier mee ?

De minister zegt dat onderafdeling 5.4.2 van Vlarea bepaalt dat de bedrijven een register moeten bijhouden van de hoeveelheid, de oorsprong, de aard en het gehalte PCB van de PCB-houdende

stoffen. Dit moet aan OVAM worden gemeld. De plaatselijke overheid en de bevolking moeten dit register kunnen raadplegen. Er is daarenboven een verbod op scheiding van PCB-houdende stoffen met als doel het hergebruik van deze stoffen en op de verbranding van PCB's op schepen. Tegen uiterlijk 1 september 1999 moet de OVAM een plan voor de reiniging van de geregistreerde stoffen en een schema voor de inzameling en de verwijdering van de niet geregistreerde, PCB-houdende apparaten opstellen. De minister zal het gedetailleerde antwoord van de OVAM op deze vragen bij het verslag voegen.

Residunorm voor dioxine

Mevrouw Avontroodt vraagt wanneer een aanvaardbare residunorm voor dioxine in afval zal bepaald worden. De minister antwoordt dat de norm voor producten bepaald wordt door de federale overheid en dat de normen voor het productieproces in Vlarem staan.

Dierlijke mest

Minister Kelchtermans stelt dat het Vlaamse Gewest na de bekendwording van de problematiek onmiddellijk de consequenties heeft nagegaan in het kader van de bevoegdheid leefmilieu. Een van de aandachtspunten was daarbij de dierlijke mest. Er werd onmiddellijk aan de Mestbank gevraagd maatregelen te treffen om verspreiding van de mest te voorkomen.

De heer François Stuyckens, inspecteur-generaal van de Mestbank, zegt dat hij samen met de provinciale afdelingshoofden over het dioxineprobleem heeft overlegd van zodra het bekend raakte. Op 4 juni 1999 werd in afspraak met de minister een crisiscel opgericht. Een noodtelefoon beantwoordt iedere dag de oproepen van de bevolking. Er werd onmiddellijk een fax verstuurd naar alle bekende vervoerders, met de opdracht voorzichtig om te springen met dierlijke mest. De vervoerders hebben daarop spontaan gemeld dat ze het vervoer onmiddellijk zouden staken.

Alle transporten die vallen onder de reglementering inzake het overbrengen van afvalstoffen van het ene land naar het andere (EVOA), werden onmiddellijk geblokkeerd. Ook de andere transporten zijn in principe stilgevallen. Er werden dus bewarende maatregelen genomen, maar waarschijnlijk te laat. Wat tussen januari en midden mei 1999 werd vervoerd is volgens de heer Stuyckens wel

nagenoeg volledig retraceerbaar. Elk transport staat namelijk geregistreerd.

De heer Bruno Tobback vraagt zich af of de administratieve gegevens wel overeenkomen met de werkelijke transporten.

De heer Stuyckens vervolgt dat er voor de bemonstering van de dierlijke mest contact werd opgenomen met openbare en private laboratoria. De Mestbank kon voor de analyses terecht bij de VITO, bij CODA en bij de Bodemkundige Dienst. Soms kon er enkel onderzoek verricht worden naar PCB's. Er zijn echter 28 verschillende PCB's en het is niet altijd duidelijk naar welke samenstelling men moet zoeken.

Alle verwerkte en gemengde pluimveemest die naar Frankrijk of naar Wallonië kan geëxporteerd worden, heeft de Mestbank laten analyseren. De stalen die in februari en in april 1999 werden genomen waren negatief.

Bij dertien bedrijven zijn er recent stalen genomen ter analyse. Inzake dioxines zijn er nog geen resultaten van de jongste testen. De resultaten voor de PCB's zullen wellicht vandaag beschikbaar zijn.

Het wetenschappelijk onderzoek inzake dioxines betreft meestal de uitstoot van verbrandingsovens. Veel fundamenteel wetenschappelijk onderzoek is er niet. De berekening van de toxiciteit voor dieren is zeer complex. De Mestbank weet ook niet wat de concentratie in de grond zal zijn wanneer daarop gecontamineerde mest wordt aangebracht. Het is ook onduidelijk wat er daarvan opgenomen wordt door planten en wat terug terecht kan komen in menselijke en dierlijke voeding.

Er moet worden nagegaan hoeveel dioxine er normalerwijze in de grond en in de mest zit. Voor de gecontamineerde mest van pluimvee moet men een onderscheid maken tussen de legkippen en de slachtkuikens. Legkippen blijven meer dan een jaar in dezelfde batterij. Deze vrij droge mest kan ter plaatse blijven tot de dieren worden afgevoerd en dan kan er een oplossing voor worden gezocht. De mest van de slachtkuikens is stapelbaar. Daarvoor kan op korte termijn een oplossing worden gevonden. Het aantal bedrijven waar drijfmest wordt uitgevoerd is beperkt. De opslagplaatsen zijn op dit ogenblik leeg, want het mestseizoen is voorbij.

De dieren die nu op de opgespoorde bedrijven zijn, zullen worden verwijderd. De uiteindelijke vernietiging van de gecontamineerde mest vormt nog een probleem. De nodige mestverwerkingsinstallaties

ontbreken voor de verbranding van dierlijke mest. Biologische afbraak van dioxines in mest is misschien mogelijk, maar er zijn nog weinig gegevens over bekend.

De heer Arnold Van Aperen vraagt wanneer de bedoelde analyse klaar kan zijn. Waar kunnen bedrijven met een mestopslagprobleem terecht? Door de overbevolking in de kippen- en varkenswekerijen zullen heel wat dieren sterven. Waar kan men met de kringen terecht als het bewarend beslag wordt aangehouden?

Mevrouw Yolande Avontroodt begrijpt niet dat mest een probleem kan zijn: de dioxines stapelen zich immers op in het vet van de dieren en komen dus in principe niet vrij.

De heer Stuyckens antwoordt dat het crisiscomité zich bezig houdt met wat er met de dieren moet gebeuren. Gezien pluimveemest relatief droog is, zal de opslag voor weinig problemen zorgen, zodat rustig analyses kunnen worden gemaakt over de aanwezigheid van PCB's. De Mestbank heeft een selectie gemaakt van de zes meest voorkomende PCB's. Onder meer de toxiciteit verschilt van diersoort tot diersoort. De heer Beerden vraagt wat de verhouding is tussen wat er bij de dieren aan PCB's en dioxines binnenkomt en wat er buiten gaat. De heer Stuyckens antwoordt dat dit afhangt van heel wat factoren: onder meer van de hoeveelheid voeder, van hoeveel er in het vet wordt opgenomen, enzovoort. De voorzitter vraagt of er kans is dat de dioxines in de mest terechtkomen. De heer Stuyckens zegt dat de onderzoeksresultaten moeten worden afgewacht voor verdere informatie. Er zijn monsters genomen bij verschillende veehouders met verschillende diertypes. De minister wijst erop dat het om een louter bewarende maatregel gaat, in het kader van het voorzorgsprincipe.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt of de Mestbank over referentiewaarden beschikt voor de hoeveelheid dioxine en PCB's in mest. Volgens de heer Stuyckens werd het PCB-gehalte in dierlijke mest voor export naar Frankrijk gemeten. De waarden lagen zeer laag. Ook over de aanwezigheid van dioxines in de grond zijn gegevens beschikbaar, maar die moeten worden geïnterpreteerd. Het kan immers bijvoorbeeld gaan om gronden in de buurt van een verbrandingsoven.

Voorzitter Dirk Van Mechelen vraagt of de Mestbank al over informatie beschikte voor de media deze zaak aan het licht brachten.

Mevrouw Vera Dua stelt dat de Mestbank momenteel over de meest gedetailleerde informatie beschikt in verband met de structuur van de veeteeltsector. In welke mate werd de Mestbank betrokken bij het opstellen van de lijsten van besmette bedrijven? Deze lijsten zouden heel wat gebreken bevatten: er worden onder meer bedrijven vermeld die intussen failliet zijn of niet langer bestaan. Kan de Mestbank niet helpen om in dit verband duidelijkheid te brengen?

De Mestbank was niet vooraf op de hoogte van de problematiek en haalde de informatie uit de media. Ze is niet betrokken geweest bij het opstellen van de lijsten. De Mestbank heeft de voorlopige lijsten van de federale regering gekregen via het kabinet van minister Kelchtermans. De heer Stuyckens laat opmerken dat het mogelijk is dat er fouten zijn ingeslopen omdat veehouders op verschillende adressen actief zijn. Mevrouw Dua zegt dat de Mestbank goed geplaatst is om dit soort lijsten op te stellen. Ze vraagt of de lijsten vooraf aan de Mestbank werden voorgelegd. De minister antwoordt dat dit niet de taak is van de Mestbank. Hij onderstreept dat er gebruik moet worden gemaakt van de geactualiseerde lijst.

Mevrouw Dua wil weten of de Mestbank al de foutieve gegevens uit de voorlopige lijst heeft laten wijzigen. Dat heeft op dit ogenblik een grote politieke betekenis omdat het de houding van de Europese Commissie kan beïnvloeden. Volgens de heer Stuyckens is het niet eenvoudig om de voorlopige lijst met de gegevens van de Mestbank te vergelijken. Op de voorlopige lijst staan immers de adressen van de bedrijfszetels, terwijl de databank van de Mestbank ook over informatie inzake de stallen moet beschikken.

Mevrouw Dua vraagt of uit de informatie waarover de Mestbank beschikt kan worden afgeleid welk veevoederbedrijf aan welk bedrijf levert. Volgens de heer Stuyckens is dit moeilijk voor de pluimvee-sector, voor de slachtvarkenssector is het echter mogelijk na te gaan wie gebruik maakt van laagfosforvoeder.

De heer Van Mechelen merkt op dat het toch mogelijk moet zijn de beschikbare databanken aan elkaar te koppelen. Door de federale overheid wordt blijkbaar geen beroep gedaan op Vlaanderen. Minister Kelchtermans belooft dat de heer Stuyckens in de crisiscel het aanbod zal doen.

Vergoedingen

Afsluitend wenst de heer Johan Sauwens te vernemen of de Vlaamse regering werkt aan een vergoeding voor alle getroffen. Volgens minister Kelchtermans heeft daarover nog geen gestructureerd overleg plaatsgevonden. Het is wel zo dat minister Eric Van Rompuy een inventaris aan het opmaken is. Bovendien werd dit probleem afgelopen zaterdag al aangekaart tijdens het overleg met de federale regering en staat het daar nog op de agenda. Momenteel heeft de beheersing van het dioxine-probleem echter de absolute prioriteit.

De verslaggever,

Hugo MARSOUL

De voorzitter,

Dirk VAN MECHELEN

BIJLAGEN

1. De problematiek dierlijk afval en de controle vanuit OVAM

1 Definitie dierlijk afval

In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 1995 betreffende de ophaling en de verwerking van dierlijk afval (verder het “Besluit Dierlijk Afval” genoemd), wordt dierlijk afval, naar analogie met Richtlijn 90/667/EEG, gedefinieerd als “dode dieren of dode vis, geheel of delen ervan en producten van dierlijke oorsprong, die niet voor rechtstreekse menselijke consumptie bestemd zijn, met uitzondering van dierlijke uitwerpselen, keukenafval en etensresten”.

Deze definitie bepaalt het toepassingsgebied van het Besluit Dierlijk Afval

Het Besluit Dierlijk Afval is een uitvoeringsbesluit van het Afvalstoffendecreet: het preciseert wanneer er sprake is van dierlijk afval als bedoeld in het Afvalstoffendecreet. Hierin wordt een afvalstof gedefinieerd als “elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen”.

Het dierlijk afval wordt onderverdeeld in twee grote categorieën, namelijk het hoog-risicomateriaal (inclusief het gespecificeerd risicomateriaal) en het laag-risicomateriaal (Tabel 1).

Hoog-risicomateriaal (HRM) is dierlijk afval waarvan men vermoedt dat het een ernstig gevaar voor de gezondheid van mens of dier inhoudt.

Een bijzonder type hoog-risicomateriaal is het gespecificeerd risicomateriaal (GRM). Hiervan vermoedt men dat het, zelfs na warmtebehandeling, een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van mens of dier. Als GRM worden beschouwd: de schedel, met inbegrip van de hersenen en de ogen, de tonsillen en het ruggenmerg van runderen van meer dan twaalf maanden en van schapen en geiten van meer dan twaalf maanden of waarbij één van de blijvende snijtanden door het tandvlees is gebroken. Verder behoren ook de milt van schapen en geiten en mengsels van GRM en ander dierlijk afval tot deze categorie.

Laag-risicomateriaal is dierlijk afval dat geen ernstig gevaar oplevert voor de verspreiding van op mens of dier overdraagbare ziekten.

Mengsels van tegelijk met hoog-risicomateriaal behandeld laag-risicomateriaal dienen beschouwd te worden als hoog-risicomateriaal.

Hoog-risicomateriaal	Laag-risicomateriaal
<i>dierlijk afval waarvan men vermoedt dat het een ernstig gevaar inhoudt voor de gezondheid van mens of dier</i>	<i>Dierlijk afval dat geen ernstig gevaar oplevert voor de verspreiding van op mens of dier overdraagbare ziekten</i>
dieren voor de landbouwproductie gehouden die op het landbouwbedrijf zijn gestorven maar niet voor menselijke consumptie zijn geslacht, met inbegrip van de doodgeboren dieren en onvoldragen vruchten (1)	Bijv. gezelschapsdieren
dode dieren niet begrepen onder (1) die behoren tot het runder-, varkens-, schapen- en geitenras en de eenhoevigen, die niet voor menselijke consumptie zijn geslacht	
dieren die in het kader van ziektebestrijdingsmaatregelen zijn gedood, of die door maatregelen tot bestrijding van ongedierte zijn gedood en verzameld	
dierlijk afval, inclusief bloed, dat afkomstig is van dieren die blijken de veterinaire keuring bij de slachting, klinische verschijnselen vertoonden van op mens of dier overdraagbare ziekten	Bijv. slachtafval, vetten, beenderen,... die niet ressorteren onder de bepalingen van hoog-risicomateriaal
alle delen van een dier dat op een gewone manier geslacht is die niet voor keuring na het slachten zijn aangeboden, met uitzondering van bloed, huiden, vellen, hoeven, veren, wol, hoornen en soortgelijke producten (bijv. haar)	Bloed. huiden, vellen. hoeven, veren, wol, hoornen en soortgelijke producten voor zover ze gebruikt worden bij de productie van diervoeders
bedorven vlees, bedorven vlees van pluimvee, vis en wild en alle levensmiddelen van dierlijke oorsprong die zijn bedorven en die dus een gevaar voor de gezondheid van mens of dier inhouden	
uit derde landen ingevoerde dieren, ingevoerd vers vlees, ingevoerd vlees van pluimvee, ingevoerde vis, ingevoerd wild. ingevoerde vlees- en zuivelproducten die tijdens de in de Europese wetgeving voorgeschreven controle niet blijken te voldoen aan de veterinaire voorschriften voor invoer in de Europese Unie; dit geldt niet als de producten opnieuw worden uitgevoerd of als de Invoer ervan is toegestaan onder bepaalde voorwaarden van de Europese bepalingen	
vee dat tijdens het vervoer is gestorven, onverminderd noodslachting ten behoeve van het welzijn	
dierlijk afval dat residu's van stoffen bevat die een gevaar inhouden voor de gezondheid van mens of dier; melk, vlees of producten van dierlijke oorsprong die door de aanwezigheid van deze residu's niet geschikt zijn voor menselijke consumptie	
vissen met klinische verschijnselen van op mens, dier of vis overdraagbare ziekten	in open zee gevangen vis voor de productie van vismeel
dierlijk afval dat niet valt onder één van bovenstaande categorieën en dat door de Vlaamse minister van leefmilieu als hoog-risicomateriaal wordt aangeduid	Vers visafval afkomstig van bedrijven die visproducten voor menselijke consumptie vervaardigen
gespecificeerd risicomateriaal	

Tabel 1. Het onderscheid tussen hoog- en laag-risicomateriaal

2 Wettelijk kader

2.1 Besluit Dierlijk Afval

Het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 1995 betreffende de ophaling en de verwerking van dierlijk afval (B.S. 09.08.95; Erratum B.S. 29.11.95) geeft uitvoering aan het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen en is de omzetting van Richtlijn 90/667/EEG van 27 november 1990 (P.B. 27.12.90).

Het besluit regelt het beheer van dierlijk afval in het Vlaamse Gewest en is opgedeeld in een aantal hoofdstukken: definities, meldingsplicht, ophaling, registers, verwerking, erkenning, registratie, Commissie Dierlijk Afval, toezicht en sancties, opheffingsbepalingen, en uitvoering en inwerkingtreding.

Het Besluit Dierlijk Afval van 24 mei 1995 werd tot op heden 2 keer aangepast als gevolg van de wijzigende Europese wetgeving, namelijk door het uitvaardigen van de Beschikkingen 96/449/EG van 18 juli 1996 (P.B. 24.07.96) en 97/534/EG van 30 juli 1997 (P.B. 08.08.97).

Beschikking 96/449/EG inzake de goedkeuring van alternatieve warmtebehandelingssystemen voor de verwerking van dierlijke afval met het oog op de inactivering van de agentia van spongiforme encefalopathie, resulteerde in een verstrenging van de verwerkingsnormen van hoog- en laag-risicomateriaal afkomstig van zoogdieren. Beschikking 97/534/EG houdende verbod, in verband met spongiforme encefalopathieën, op het gebruik van risicomateriaal, stelde vast dat GRM moet worden vernietigd door verbranding of begraving.

2.2 VLAREM

Het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (B.S. 31.07.95), kortweg VLAREM II, legt in Subafdeling 5.2.2.10 voorwaarden op inzake de uitbating van inrichtingen voor het opslaan en verwerken van dierlijk afval.

Het besluit bevat een aantal bepalingen inzake de aanvaarding van afvalstoffen, de inrichting en infrastructuur, de verwerking, hygiëne-eisen voor de eindproducten, controle en verplichtingen voor de overheid.

Een deel van Richtlijn 90/667/EG, namelijk de specifieke voorwaarden die moesten opgelegd worden aan de verwerkingsinrichtingen (proces, normen,...), werd opgenomen in VLAREM II.

Aan het verwerkingsproces worden een aantal eisen gesteld die in hoofdzaak verband houden met de combinatie van deeltjesgrootte, temperatuur, druk en verblijftijd. De normen zijn bepaald in de Europese wetgeving.

Hoog-risicomateriaal moet worden verwarmd tot de deeltjes gedurende 20 minuten een inwendige temperatuur van ten minste 133 °C hebben bij een druk van 3 bar. Voorafgaand aan de verwerking moet de deeltjesgrootte van het onverwerkte materiaal door voorbreken of vermalen ten minste tot 50 mm worden teruggebracht (Richtlijn 90/667/EEG).

Naar aanleiding van bepaalde beschermende maatregelen ten aanzien van bovine spongiforme encefalopathie en het vervoederen van vanzoogdieren afkomstig eiwit, werden voor de verwerking van dierlijk afval van herkauwers (zowel hoog- als laag-risicomateriaal) voor bepaalde doeleinden, bijkomende minimumnormen opgelegd inzake temperatuur en tijd (Beschikkingen 94/382/EG en 95/29/EG).

Ook Subafdeling 5.2.2.10 van VLAREM II werd als gevolg van de in punt 2.1 reeds genoemde Beschikkingen 2 maal gewijzigd.

Door Beschikking 96/449/EG van 18 juli 1996 inzake de goedkeuring van alternatieve warmtebehandelingssystemen voor de verwerking van dierlijke afval met het oog op de inactivering van de agentia van spongiforme encefalopathie, is er sinds 1 april 1997 voor de verwerking van dierlijk afval (hoog- en laag-risicomateriaal) afkomstig van zoogdieren nog slechts één systeem toegelaten, namelijk een deeltjesgrootte van maximum 50 mm en een verwarming van deze gebroken of vermalen deeltjes tot ze gedurende 20 minuten een inwendige temperatuur van ten minste 133 °C hebben bij een druk van 3 bar. Zowel continu- als batch-systemen kunnen worden toegepast.

De bepaling is niet van toepassing op:

- de verwerking van laag-risicomateriaal voor de productie van voeder voor gezelschapsdieren
- voeder voor pelsdieren
- gelatine
- huiden en vellen, hoeven, horens en haar
- klieren en organen voor farmaceutisch gebruik
- bloed en bloedproducten
- melk en zuivelproducten
- gesmolten vet
- voor menselijke consumptie geschikte beenderen.

Om te zien of er voldaan wordt aan de procesparameters moet er in de verwerkingslijn meetapparatuur worden aangebracht om de temperatuur en de druk te registreren. Ook de deeltjesgrootte en de verblijftijd moeten nagegaan worden. De deeltjesgrootte wordt bepaald door de afstelling van de verkleiningsapparatuur. De verblijftijdsmeting bij continu-systemen gebeurt via een merkerstof (bijv. MnO₂).

Alternatieve warmtebehandelingssystemen die dezelfde garanties bieden zijn enkel toegestaan voor de verwerking van hoog-risicomateriaal dat niet afkomstig is van zoogdieren. De systemen zijn beschreven in bijlage 5.2.2.10. van VLAREM II.

Voor meer details in verband met de normen en vereisten inzake de verwerking van dierlijk afval wordt dan ook verwezen naar VLAREM II (bijlage 5.2.2.10).

Aan de eindproducten van de verwerking van dierlijk afval worden microbiologische normen gesteld betreffende *Clostridium perfringens* (enkel HRM) en *Salmonella* en *Enterobacteriaceae* (HRM en LRM).

3 Opvolging en controle

Wat het toezicht inzake het Besluit Dierlijk Afval betreft (Tabel 2), is er een samenwerking tussen de verschillende betrokken regionale en federale administraties op het vlak van afval- en milieubeheer, sanitaire (diergezondheid) en hygiënische (volksgezondheid) aspecten.

Bevoegdheid	Administratie	Dimensie
Regionaal (Vlaanderen)	OVAM	Afvalstoffenbeleid
	AMINAL	Milieuvergunningenbeleid en hinderproblematiek
	Gezondheidszorg	Hygiënisch beleid
Federaal (België)	Ministerie van Middenstand en Landbouw	Sanitair beleid
	DG 4: Grondstoffen en verwerkte producten	
	DG 5: Veterinaire Diensten	
	Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu	Hygiënisch beleid
	IVK: Instituut voor Veterinaire Keuring	

Tabel 2. Overheidstoezicht in het Besluit Dierlijk Afval.

Op basis van de verstrengde verwerkingsnormen (96/449/EG) zijn er twee hoofdcategorieën van verwerkers ontstaan, namelijk de erkende en de geregistreerde verwerkers (cf. bijlage). De erkende bedrijven beschikken over een verwerkingsproces dat voldoet aan de verstrengde verwerkingsnormen. Zij kunnen hun eindproducten rechtstreeks afleveren aan de diervoederproducenten; de geregistreerde bedrijven (cf. art. 21 van het Besluit Dierlijk Afval: producent van technische producten) hebben een verwerkingsproces dat niet voldoet aan deze normen en zijn dus verplicht om hun eiwitrijke halffabricaten te laten herverwerken bij een erkende verwerker. De vetrijke eindproducten (vet) kunnen wel rechtstreeks naar de dierenvoeding omdat de verstrengde verwerkingsnormen uit de Beschikking 96/449/EG enkel gelden voor de eiwitfractie (meel).

Daarnaast zijn er ook nog bedrijven die geregistreerd worden als producenten van petfood (voeder voor gezelschapsdieren).

Naar aanleiding van de verstrenging van de verwerkingsnormen werd door OVAM vanaf 1998 een intensief systeem van controles uitgewerkt. Deze aanpak werd besproken in de Commissie Dierlijk Afval (Werkgroep Coördinatie), waar naast vertegenwoordigers van de OVAM en AMINAL-MI, ook ambtenaren van het

ministerie van Landbouw (DG 4: inspectie grondstoffen en DG 5: veterinaire diensten) en het ministerie van Volksgezondheid (IVK: Instituut voor Veterinaire Keuring) aanwezig zijn.

Gereaistreeerde bedrijven worden 2 maal per jaar onaangekondigd bezocht. Volgende zaken worden daarbij gecontroleerd: afvalstoffenregister (VLAREA) en registers van aangevoerde, verwerkte en afgevoerde afvalstoffen (VLAREM). Indien de bedrijven vergund zijn als verwerker van dierlijk afval worden ook de resultaten van de bacteriologische controles (Salmonella en Enterobacteriaceae) nagekeken. Verder sturen zij maandelijkse overzichten door van de bestemming van hun eiwitrijke halffabricaten, zodat er zekerheid is over de afvoer, namelijk een erkende verwerker die wel kan voldoen aan de verwerkingsnormen.

Erkende bedrijven worden 4 maal per jaar onaangekondigd bezocht. Volgende zaken worden daarbij gecontroleerd: verwerkingsnormen (verwerkingsduur: 20 minuten, temperatuur van 133 °C, druk van 3 bar en maximum deeltjesgrootte van 50 mm) via de verplichte registratie, ijking van de toestellen, afvalstoffenregister (VLAREA), registers van aangevoerde, verwerkte en afgevoerde afvalstoffen (VLAREM), de resultaten van de bacteriologische controles (Salmonella en Enterobacteriaceae, indien het gaat om hoog-risicomateriaal ook Clostridium).

Bij de controles wordt de aandacht dus gelegd op de verstrengde verwerkingsnormen voor de eiwitrijke fractie. De vetten vallen niet onder de Beschikking 96/449/EG en kunnen dus rechtstreeks naar de diervoeding gaan (als grondstof of product). Vanuit de OVAM worden dus geen controles verricht op de vetfractie.

In totaal werden 83 controles uitgevoerd (cf. bijlage).

2. De problematiek in- en uitvoer en de controle vanuit OVAM in samenwerking met de Rijkswacht en Douane

Standpunt grensoverschrijdende overbrenging van gebruikte spijsolie en -vet

Onder gebruikte spijsolie en -vet worden verstaan afvalstoffen, bestaande uit niet langer voor hun oorspronkelijk doel geschikte frituurolie en vet, bak- en braadolie, van plantaardige en/of dierlijke oorsprong.

De grensoverschrijdende overbrenging van gebruikte spijsolie en -vet met bestemming *verwijdering* (storten of verbranden), valt onder de bepalingen van EG-Verordening 259/93.

Wanneer dergelijke afvalstoffen voor *nuttige toepassing* worden overgebracht, zijn de procedures van de verordening enkel van toepassing wanneer het gaat om spijsolie en -vet dat onder de definitie van klein gevaarlijk afval ressorteert. Dat is het geval wanneer de spijsolie en -vet selectief zijn ingezameld op containerparken of via huis-aan-huis inzameling.

Gebruikte spijsolie en -vet afkomstig van bedrijven uit de agrovoedingsindustrie mag vrij circuleren binnen Europa.

Oorspronkelijk had de OVAM ook voor die laatste categorie de procedure van de verordening willen toepassen door de afvalstoffen onder te brengen in de categorie "olieafval, niet geschikt voor het oorspronkelijk beoogde gebruik". Na talloze discussies op Europees vlak werd echter anders beslist (zie bijlage : standpunt Europese Commissie DG XI).

Controle-acties erkende ophalers

Gebruikte spijsolie en -vet dat onder de definitie valt van KGA mag enkel worden opgehaald door of in opdracht van een erkend ophaler. Die ophalers worden regelmatig gecontroleerd door de OVAM.

Meer bepaald leggen OVAM-ambtenaren onaangekondigde bezoeken af aan de zetels van de erkende ophalers, waar zij het register inkijken en de actuele toestand van de ingezette ophaalmiddelen opvragen bij de daartoe aangeduide verantwoordelijke persoon. Concreet moeten zij de volgende gegevens ter beschikking krijgen :

- de actuele toestand van de ingezette ophaalmiddelen, de adressen waar op het ogenblik van het bezoek afval wordt opgehaald, de bestemmingen van de opgehaalde afvalstoffen;
- een correct en actueel overzicht van de voorbije ophaalactiviteiten (register).
De bevindingen worden nadien door de inspecteurs in verslagen vastgelegd en zo nodig geverifieerd.

In de loop van het voorbije jaar werden 50 ophalers gecontroleerd, waarvan 6 onder meer erkend zijn voor de ophaling van KGA-oliën en vetten. Daarbij werden geen overtredingen tegen de afvalstoffenwetgeving vastgesteld.

Controle van de in- en uitvoer van afvalstoffen

De grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen wordt sinds 6 mei 1994 gereguleerd door EG-Verordening 259/93. De verordening heeft tot doel een samenhangend en sluitend controlesysteem voor de internationale afvaltrafiek tot stand te brengen. Het controlesysteem moet helpen voorkomen dat afvalstoffen die een landsgrens overschrijden worden achtergelaten of op een onverantwoorde wijze verwerkt.

De OVAM moet ervoor zorgen dat het controlesysteem naar behoren functioneert door :

- Het organiseren van en het meewerken aan een netwerk met andere toezichthoudende diensten opdat een voldoende aantal doeltreffende controles op afvaltrafiekken zou worden uitgevoerd;
- Het uitvoeren van een aantal administratieve taken opdat de rechtsonderhorigen op een legale wijze kunnen ageren en opdat de controles op basis van correcte en actuele gegevens zouden kunnen worden uitgevoerd.

Concreet wordt de handhaving van de verordening verzekerd op de volgende manieren :

De OVAM verleent de betrokken bedrijven bijstand wanneer zij geconfronteerd worden met de administratieve procedures in het kader van de verordening. Dat moet de stimulans verkleinen de vrij ingewikkelde administratieve procedures die de verordening oplegt aan de bedrijven te omzeilen door dan maar de illegale toer op te gaan.

Daarnaast worden er steekproefcontroles uitgevoerd op de afvaltransporten. De controles vinden plaats op regelmatige basis in het hele Vlaamse gewest op oordeelkundig gekozen plaatsen, de klok rond. Die taak wordt uitgevoerd door de Rijkswacht, in het kader van een in 1994 afgesloten samenwerkingsakkoord¹. Ter ondersteuning van de rijkswachtcontroles heeft de OVAM de volgende maatregelen genomen :

- Medewerking verlenen aan de opleiding van rijkswachteenheden;
- Aanwezigheid van OVAM-ambtenaren tijdens afvalcontroles door de Rijkswacht;;
- Uitwisseling van informatie via ekofonnulieren en overleg met CBO;
- Instelling van een permanentiesysteem waar rijkswachters met vragen de klok rond terecht kunnen.

Verder worden op basis van de grote hoeveelheid informatie die de OVAM ontvangt over afvalstromen ook gerichte controles uitgevoerd bij bedrijven die afvalstoffen in- of uitvoeren.

Tenslotte dient hier ook de samenwerking met de buitenlandse diensten vermeld te worden. Die samenwerking vindt op een gestructureerde wijze plaats in het TFS-project.

De resultaten voor 1998 zijn als volgt :

1. Wegcontroles met de Rijkswacht

De reeds bestaande samenwerking met de Rijkswacht werd in 1998 verder gezet. Door de verschillende brigades werden acties georganiseerd waaraan telkens één of meer OVAM-inspecteurs of ex-douaniers hun medewerking verleenden. Deze acties werden zowel tijdens de werkdagen als in het week-end georganiseerd. Bepaalde acties vonden ook plaats buiten de kantooruren.

In 1998 heeft OVAM deelgenomen aan 88 acties die georganiseerd werden door de Rijkswacht. In het totaal werden hierbij 2.024 vrachten gecontroleerd, waarvan er 1.474 geladen waren. In 397 gevallen ging het om afvalstoffen. De ex-douaniers die zijn toegewezen aan de OVAM hebben in het totaal deelgenomen aan 159 acties georganiseerd door de Rijkswacht. Er werden door hen 7.860 vrachten gecontroleerd. Van de 5.804 geladen vrachten, ging het in 822 gevallen om afvalstoffen.

	<i>Aantal acties</i>	<i>Gecontroleerde vrachten</i>	<i>Geladen</i>	<i>Afvalstoffen</i>
<i>OVAM</i>	<i>88</i>	<i>2024</i>	<i>1474</i>	<i>397</i>
<i>Ex-douaniers</i>	<i>159</i>	<i>7860</i>	<i>5804</i>	<i>822</i>

Tabel A. Acties waaraan OVAM en de ex-douaniers hebben deelgenomen

¹ Samenwerkingsakkoord van 26.10.1994 tussen de Belgische Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende de coördinatie van het beleid inzake invoer, uitvoer en doorvoer van afvalstoffen

Sommige acties zijn specifiek gericht op de overbrenging van afvalstoffen. Andere acties kaderen in een algemene controle waar ook de schijf, het overgewicht, de brandstof en dergelijke gecontroleerd werden. Een overzicht van de acties uitgevoerd per gemeente is beschikbaar.

2. Havencontroles

Naast deze acties georganiseerd door de Rijkswacht heeft de OVAM ook regelmatige steekproefcontroles uitgevoerd in de Vlaamse zeehavens (vooral in Antwerpen). Deze controles vonden al dan niet plaats in samenwerking met de Rijkswacht. De controles in de havens zijn vooral gericht op de uitvoer van afvalstoffen naar niet-OESO-landen.

3. Informatie-uitwisseling met de Rijkswacht

Elke maand worden door OVAM alle goedgekeurde en geweigerde kennisgevingen opgestuurd naar de Rijkswacht. Deze gegevens worden door de Rijkswacht gebruikt bij de voorbereiding en de uitvoering van de controles.

4. Permanentieregeling

Opdat andere controlerende instanties buiten de kantooruren een beroep zouden kunnen doen op de kennis en de ervaring van OVAM, werd een telefonische permanentie op punt gesteld.

Op het nummer **015/284.314 kunnen diverse** bevoegde instanties OVAM 24 uur op 24 contacteren voor dringende informatie aangaande afvalstoffen en in het bijzonder over de transfer van afvalstoffen.

Deze permanentie wordt waargenomen door de diensthoofden van de afdeling sturing afvalstromen. De diensthoofden verzorgen om beurten één week de permanentie. Het diensthoofd dat de permanentie verzorgt, beschikt over een GSM-toestel en een laptop waarop het inspectie-pakket en recente nuttige bestanden beschikbaar zijn. Via het inspectie-pakket kunnen de gegevens in de OVAM-databank on-line geconsulteerd worden.

5. Toezicht algemeen

Naar aanleiding van de resultaten van de controle-acties, aan de hand van de door de Rijkswacht opgestelde ekoformulieren en via tips, brieven of klachten, werden 134 controledossiers opgesteld. Deze dossiers werden binnen de afdeling sturing afvalstromen verdeeld onder de sectorgerichte diensten.

<i>Dienst</i>	<i>Ontvangen con troledossiers</i>	<i>Behandeld</i>	<i>In behandeling</i>
<i>Anorganische en minerale afvalst.</i>	31	12	19
<i>Chemie en metalen</i>	69	22	47
<i>Organische en biologische afvalst.</i>	34	25	9

Tabel B. Controledossiers

Ten gevolge van allerlei vaststellingen werden in 1998 door de afdeling sturing afvalstromen 42 PV's opgesteld. Deze PV's handelen over inbreuken tegen de Verordening 259/93/EEG, het afvalstoffendecreet. of beide.

<i>Inbreuk tegen verordening</i>	<i>Inbreuk tegen decreet</i>	<i>Inbreuk tegen beide</i>
24	14	4

Tabel C. Opgestelde PV's

De PV's in het kader van de verordening gaan over gebreken cf. artikel 11 (overbrenging groene lijst afvalstoffen) en artikel 26 (sluikhandel). De 14 PV's die werden opgesteld tegen inbreuken van het afvalstoffendecreet betreffen illegale opslag van afvalstoffen, activiteiten zonder vergunning, ophaling zonder erkenning, sluikstorten en storten van afvalstoffen waarvoor een stortverbod geldt.

6. Specifieke informatie rond controles inzake gebruikte spijsoliën en -vetten en afgewerkte olie

In het kader van het samenwerkingsakkoord werden sinds 02.09.96 tot op heden 7.275 transporten gecontroleerd in samenwerking met de Rijkswacht. Hiervan bestonden 133 vrachten uit afgewerkte olie en olieafval, en 70 uit gebruikte plantaardige en dierlijke olie. De controle had betrekking op de conformiteit van de afvalstoffen met de transportdocumenten, zowel in verband met de bestemming als met de herkomst. Met betrekking tot de gebruikte spijsoliën en -vetten werden geen overtredingen tegen de afvalstoffenwetgeving vastgesteld; er werden geen monsters genomen ter analyse

3. Problematiek rond containerparken en de administratieve controle inzake het beheer van frituurvetten en -oliën (KGA) in het Vlaamse Gewest.

De inzameling van frituurvetten en -oliën :

De gemeenten zijn overeenkomstig artikel 552.3. van het VLAREA verplicht om klein gevaarlijk afval, waaronder frituurvet en -olie, evenals afgewerkte olie, afkomstig van partikulieren op hun kosten selectief in te zamelen. Dit kan gebeuren via een haalmethode (huis-aan-huis inzameling of wijkinzameling) en/of via een brengmethode door inzameling op een containerpark.

Bij de **haalmethodes moeten de partikulieren het aangeboden KGA** afgeven aan de begeleider van het ophaalvoertuig die alles controleert en in de juiste compartimenten of recipiënten plaatst.

De inzameling van KGA op de **containerparken moet gebeuren** in een vloeistofdichte, gecompartmenteerde container waarvan het model, de afmetingen, de inhoud, de constructiematerialen en de vermeldingen of etiketteringen door de OVAM werden goedgekeurd. De aanleg van dergelijke KGA-kuis wordt door de OVAM betoelaagd à rato van 60%. Bij het doorlopen van de **subsidiëringsprocedure controleren ambtenaren** van de OVAM of de KGA-kuis conform de gestelde vereisten is. In dergelijke KGA-kluizen worden alle KGA-fracties ingezameld. Er zijn containerparken waar niet alle KGA-fracties worden ingezameld, maar enkel afgewerkte olie, accu's en batterijen, TL-lampen en frituurolie en -vet. Behalve voor frituurolie en -vet worden ook voor de overige voornoemde fracties containers gesubsidieerd en tijdens de subsidiëringsprocedure gecontroleerd.

Adviesverlening door OVAM met betrekking tot containerparken :

Bij het verlenen van **advies betreffende de milieuvergunning van het containerpark** conform het milieuvergunningendecreet en VLAREM I en II wordt bijzondere aandacht besteed aan de inzameling van KGA. Wanneer het containerpark niet beschikt over een KGA-kuis en slechts enkele KGA-afvalfracties, waaronder frituurolie en -vet, in individuele containers ingezameld worden, dan legt de OVAM telkens in haar bijzondere voorwaarden op dat deze inzameling steeds in overdekte containers moet gebeuren op een vloeistofdichte ondergrond met opvangbak. Bij het verlenen van de milieuvergunning wordt dit aspect nauwgezet gecontroleerd.

Begeleidingsmaatregelen ten aanzien van de gemeenten met het oog op het inzamelen van KGA op containerparken :

Inzake het aanbieden van KGA in het algemeen, waaronder frituurvetten en -oliën, op de containerparken werd bij de invoering van de KGA-inzameling in het Vlaamse Gewest in 1991-1992 een **handleiding voor de gemeenten opgesteld waarin uitdrukkelijk** gesteld werd dat de burgers het voorgesorteerde KGA dat zij aanbieden, dit KGA moeten afgeven onder toezicht en in aanwezigheid van de door de vergunninghouder aangestelde persoon (rubriek 1.4.2., blz 9). Het betreft de containerparkwachter. Om deze containerparkwachters correct te laten omgaan met het KGA werd door de OVAM in samenwerking met LISEC in 1993 een **cursus** opgesteld en aan de betrokkenen gedoceerd. Ook hierin staat duidelijk vermeld in hoofdstuk 7.1. dat de burgers het klein gevaarlijk afval enkel aan de parkwachters mogen afgeven. De praktijk laat echter vermoeden dat op sommige containerparken de burgers zelf hun KGA in de daartoe voorziene recipiënten plaatsen, ook de frituurolie en -vet en de minerale olie. Dit kan aanleiding geven tot verontreinigingen van de frituurvetten en -oliën.

In het **model van politieverordening** betreffende het ophalen van huishoudelijke afvalstoffen en het gebruik van containerparken, dat de OVAM samen met de WSG opstelde en aan de gemeenten verspreidde in december 1997, wordt in hoofdstuk VI vermeld dat de burgers niet zelf het KGA in een recipient mogen plaatsen, doch dat ze het moeten afgeven aan de containerparkwachter. Heel wat Vlaamse gemeenten hebben hun politieverordening aangepast in de zin van het door de OVAM opgestelde model.

De **administratieve controle door OVAM** :

De **ophaler** van het ingezamelde KGA, zowel bij de haalmethodes als bij de inzameling op het containerpark, moet door de OVAM erkend zijn overeenkomstig onderafdeling 5.1.2. van het VLAREA. Deze ophalers moeten een afvalstoffenregister bijhouden en zijn onderworpen aan een jaarlijkse meldingsplicht aan de OVAM. Deze registers evenals de meldingsdocumenten van de ophalers kunnen op regelmatige basis gecontroleerd worden door de OVAM. Als bijlage wordt een lijst met ophalers van KGA vermeld die in 1997 frituurolie en -vet op de containerparken hebben opgehaald.

De erkende ophalers moeten het KGA afgeven aan vergunde verwerkers, voor zover zij zelf niet over een vergunning beschikken om het KGA te verwerken.

Jaadriks inventariseert de OVAM de ingezamelde hoeveelheden KGA. **In 1997 werd** in Vlaanderen in totaal **1839,305 ton frituurolie en -vet** en 2010,363 ton minerale (afgewerkte) olie selectief ingezameld op een totaal van 9643,461 ton KGA. Uitgedrukt in kilogram per inwoner betekent dit 1,631 kg KGA/inwoner of 0,311 kg frituurolie en -vet per inwoner. In 252 gemeenten wordt frituurolie en -vet selectief ingezameld. Hierbij dient te worden opgemerkt dat op enkele containerparken deze inzameling gebeurt door middel van een chemobiel die voor of op het containerpark gedurende enkele uren komt staan. Een lijst van gemeenten waar frituurolie en -vet op het containerpark wordt ingezameld wordt als bijlage gevoegd. Het meeste van het KGA wordt ingezameld via containerparken.